

Léon Hanssen, *Menno Ter Braak 1902-1940. Leven en werk van een polemist*, Amsterdam, Meulenhoff, 2003, 447 pp., ill., ISBN 90-290-7442-6 | Met als ondertitel *Leven en werk van een polemist* werd eind 2003 een verkorte editie in één band uitgebracht van de monumentale en veelgeprezen biografie van de Nederlandse essayist en journalist Menno Ter Braak (1902-1940), die Léon Hanssen eerder in twee delen publiceerde (*Want alle verlies is winst*, 2000 en *Sterven als een polemist*, 2001).

Ter Braak schreef als criticus heel wat over Vlaamse literatuur, maar vertoonde eigenlijk geen bijzondere belangstelling voor Vlaanderen en zeker niet voor de Vlaamse beweging, eerder integendeel. Dat had allicht mede te maken met zijn felle antikatholicisme. Heel toevallig handelde zijn laatste boekbespreking, die kort vóór zijn zelfgekozen overlijden bij de Duitse inval in Nederland verscheen in de Haagse krant *Het Vaderland*, over de roman *Tussen twee werelden* van de Vlaamse auteur Frans Delbeke (1890-1947). Ter Braak was als redacteur ook van dichtbij maar niet altijd van harte betrokken bij het belangwekkende Nederlands-Vlaamse literaire tijdschrift *Forum* (1932-1935) en tijdens het conflict dat uiteindelijk zou leiden tot de opheffing van het blad had hij het op een bepaald moment zelfs over “*de Vlaamsche rotzooi*”. Van de andere kant identificeerde Ter Braak, historicus van opleiding, zich geregeld met de universele Reinaertfiguur uit het gelijknamige, uit Vlaanderen afkomstige Middelnederlandse epos.

Deze schitterende levensbeschrijving van een ‘Hollandse’ intellectueel van Europees formaat bevat ook enige informatie over het ontslag als buitenland-redacteur van het dagblad *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, in 1939, van de toen in Nederland wonende Antwerps-Gentse flamingant Leo Picard (1888-1981).

[NICO VAN CAMPENHOUT]